

kätevä

Forssan Seudun Käsityö- ja
Teollisuusyhdistys ry:n jäsenlehti 2/2009

**Innovatiivista
puuelementtirakentamista**
s.4

**Pertti Salo,
mies maskien takaa**
s. 8

**Antin
ammattihaave**
s. 7

www.fsktry.fi

Rakenna tai remppaa, myy tai vaihda Säästöpankki auttaa aina!

Kun finanssiasiat
ovat osaavissa
käsissä, on ilo
keskittyä omaan
liiketoimintaan!

www.lahellasinua.fi

Someron
Säästöpankki

Forssa • Perniö • Salo • Somero • Urjala
www.someronsp.fi
Torikatu 6, 30100 Forssa, Puh. 029 041 2330

Pääkirjoitus

Kylmää kyytiä

Maa-ilmän talous ei ole vielä osoittanut elpymisen merkkejä. Maa-ilmän kauppa- ja teollisuustuotanto on supistunut voimakkaasti ja joidenkin arvioiden mukaan pohjakosketusta ei ole vielä saavutettu. Talouden elpymisen odotetaan alkavan ensi vuonna, mutta taantuman muuttuminen globaaliksi lamaksi on olemassa. Suomessa työttömyys on kasvanut vinhaa vauhtia. Tällä hetkellä työttömänä on arvioiden mukaan 330 000 suomalaista eli työttömien määrä on n. 11 %. Samaan aikaan valtiontalouteen syntyy useiden miljardien eurojen alijäämä; velka kasvaa tätäkin enemmän. Ensi vuonna valtio velkaantuu 14 miljardilla, määrä on sama kuin Suomen sosiaali- ja terveysministeriön vuosibudjetti. Tämä ei lupaa mitään hyvää. Mistä löytyisi se arvojohtaja, joka pystyisi kansalle selittämään missä mennään. Eduskunnassa tuntuu asioiden tärkeysjärjestys myös olevan hakusessa. Kansantalouden kasvun käänekohtaksi ekonomistit arvioivat vuotta 2011. Tällöin kasvun odotetaan olevan keskimääräistä nopeampaa, mutta pääseekö Suomi tähän vauhtiin mukaan. Metsäteollisuuden tuotteiden menekin ja varsinkin paperinkulutuksen kasvussa ei näy elpymisen merkkejä. Elektroniikkateollisuus siirtää tuotantoaan halpatuotantomaihin. Helputusta suurteollisuudelle ei myöskään tuo energiasta maksettava kovempi hinta.

Palveluiden kehittämisessä kansainvälisiksi tuotteiksi saattaisi löytyä ratkaisu. Myös materiaalien, kuten puun, innovatiivinen jatkojalostaminen on Suomessa vielä lapsenkengissä. Nyt tarvitaan uusia ideoita ja innovatiivista ajattelua. Ekologisten palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämisessä olemme kärkipäässä, mutta kehitettävää ja markkinoita riittää.

Forssassa on vireillä monia hankkeita ympäristöpuolelle ja kasvua tälle alalle ennustetaan jatkossakin. Ekologisen ja kestävä kehityksen hankkeet ovat johtavia trendejä maailmalla. Myös Humpilan lentokentän ja Helsinki-Pori -radan suunnittelun kannistuminen luo uskoa seudulliseen tulevaisuuteen, mutta niiden vaikutus menee vielä vuosien päähän. Forssan seudun kuntaliitokset pitäisi ottaa myös selvitystyön kohteeksi. Moniparlamentaarisuus saattaa toimia alueellisen kehityksen jarruna, josta ei hyödy ketään. Kyselyssä seutumme sijaintikunnan elinkeinoilmasto koetaan muuta Hämettä negatiivisempaan.

Huonoista ajoista huolimatta seutukuntamme yritykset ovat myös investoineet voimakkaasti. Monia hankkeita on mennyt eteenpäin ja tulevista hankkeista kannattaa kilpailla, kuten Fingridin varavoimallaitoksen sijoituspaikkakunnasta. Innovaatioiden kehittäminen on paras tapa paikallisille yrityksille pysyä menossa mukana. Forssan seudulle osoitettuja investointirahoja kannattaa jatkossakin hakea. Myös Hämeen Ammattikorkeakoulu on kiinnostunut olemaan mukana yritysten ja alueen kehityshankkeissa. Hämeessä Forssan seutu on selvinnyt toistaiseksi muita alueita paremmin, mutta parannettavaa myös seudullamme riittää.

Ville Koivisto
puheenjohtaja

Forssan Seudun Kehittämiskeskuksen yritys uutisia

Aluekehittämisellä pyritään turvaamaan eri alueilla asuvan väestön hyvän elämän edellytykset asuinpaikasta riippumatta ja ottamaan maamme voimavarat käyttöön nykyistä paremmin. Tavoitteena on edistää alueiden kansainvälistä kilpailukykyä, pienentää alueiden välisiä ja sisäisiä kehityseroja ja turvata kansalaisten peruspalvelut ja yhteydet koko Suomessa. Lähtökohtana ovat alueiden omiin vahvuuksiin ja osaamiseen perustuva erikoistuminen, toimijoiden välinen yhteistyö ja verkottuminen alueiden kesken.

Aluekehittämissä määrätellään kehittämisen tavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpiteet. Ohjelma keskittyy kaupunkiseutujen kilpailukykyyn parantamiseen ja kehittämisen edellytysten parantamiseen vetovoimainen toimintaympäristön, osaamisen ja erikoistumisen sekä eri toimijoiden kumppanuuden ja yhteistyön vahvistamisen kautta. Aluekehittämissä toteutetaan 35 kaupunkiseudulla. Vuoden 2007 alussa alkanut toinen ohjelmakausi kestää vuoden 2009 loppuun saakka.

Ohjelmakauden painopisteet ovat:

- elinkeino- ja erikoistumisstrategioiden yrityslähtöinen kehittäminen ja toimeenpano
- osaamisperustan vahvistaminen erityisesti kaupunkiseudun erikoistumisaloilla
- vetovoimaisten toiminta- ja innovaatioympäristöjen kehittäminen
- innovaatio toiminnan uusien toimintamallien synnyttäminen
- julkisen ja yksityisen sektorin sekä eri hallinnontasojen kumppanuus.

Forssan seudun aluekeskusohjelmaa koordinoi Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy. AKO -ohjausryhmään kuuluu edustajat seudun kaikista kunnista, oppilaitoksista (FAI, FAK, HAMK), TE -toimistosta, Hämeen liitosta, Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymästä sekä kehittäjäorganisaatioiden eli Agropolis Oy:n ja Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy:n edustajat.

Forssan seudun aluekeskusohjelman tavoitteena on ensisijaisesti äkillisestä rakennemuutoksesta johtuvien toimenpiteiden toteuttaminen. Klusteriohjelma eli toimialakehittäminen on merkittävin panostus seudun vahvoihin toimialoihin. Tavoitteena näiden alojen edelleen vahvistaminen sekä uusien liiketoimintamahdollisuuksien löytäminen joko alan sisältä tai rajapinnasta jonkin toisen klusterin kanssa. Tästä hyvänä esimerkkinä hyvinvointiklusteri, jossa on syntymässä konkreettisia uusia ratkaisuja sekä rakennus- että elektroniikkaklusterin kanssa.

Aluekehittäminen kuuluu myös oppilaitoksille ja näiden rooli onkin kasvamassa ennakoimalla myötä. Elinkeinoelämän vaatimukset tulevat myös parhaiten esille tiiviissä yhteistyössä oppilaitosten kanssa, eikä tässä yhteydessä voi unohtaa nykyisen työelämän jatkuvaa kouluttautumisen tarvetta. Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) on käynnistänyt VELOG -hankkeen, mikä tähtää mm. seudullisen saavutettavuuden parantamiseen. Forssan ammatillinen aikuiskoulutusliikelaite (FAK) on mukana klusteritoiminnassa sekä tarjoaa merkittävässä määrin Yritysharavassa esiin tulleita koulutuksia. TE -toimisto ostaa mm. FAK:lta

seudulla järjestettävää työvoimapolitiittista koulutusta. Forssan ammatti-instituutti (FAI) vastaa seudun oppisopimuskoulutuksesta.

Aluekeskusohjelman toimenpiteiden kautta tarjoutuu yrityksille mahdollisuus kansallisiin verkostoihin sekä kansainvälistymiseen. Pääpaino kv-toiminnassa on nyt yhdessä Hämeenlinnan kanssa Pietarin palveluliiketoiminnan kehittämisessä.

Aluekeskusohjelman puitteissa on myös rakennettu seudun uutta elinkeinostrategiaa. Forssan seutu tulee keskittymään - jo valittujen klusterialojen lisäksi - ympäristö-, logistiikka-, elintarvike- ja hyvinvointialojen syventämiseen. Luovat alat on myös nostettu esille jo kuluneen vuoden aikana ja näihin tullaan tulevaisuudessakin panostamaan.

Aluekeskusohjelman kehittämismahdollisuudet yksittäisen yrityksen kohdalla ovat rajalliset - tähän tarkoitukseen on olemassa yritys- ja vetovoimaisuuden lisäämiseen tähtäävässä toimenpiteissä AKO tarjoaa erittäin monipuolisen ja laajan verkostonsa. Yksittäisten kuntien ja seutujenkin hyvinvointi on tulevaisuudessa yhä enemmän riippuvaista niiden kyvystä hyödyntää uusia innovaatioita palveluidensa tuottamisessa ja kilpailukykyisen toimintaympäristön tarjoamisessa yrityksille.

Syysterveisin
Hannu-H. Saarinen
Aluekehityspäällikkö
Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy

Forssan Seudun Käsityö- ja Teollisuusyhdistys ry

Hallitus

Puheenjohtaja Ville Koivisto	Jäsenet Tuukka Aaltonen Jorma Ahola Hannu Hutka Antti Ahvenus Jari Känkänen Kirsi Laine-Mäki Saku Rouvali Eino Virtanen
Varapuheenjohtaja Antti Ahvenus	
Sihteeri Pia Oksa	
Rahastonhoitaja Leena Leppä-Lukkala Paula Lehtonen	Varajäsenet Unto Lehtonen Jorma Lilja Kalevi Viander
Asiantuntijajäsen Pentti Liimatta	

Kätevä

Julkaisija	Forssan Seudun Käsityö- ja Teollisuusyhdistys ry
Painos	1500 kpl
Jakelu	Forssan seudun yritykset
Päätoimittaja	Ville Koivisto, puheenjohtaja
Taitto	Mainostoimisto Synergia Oy
Kannen kuva	FM-Haus Oy
Paino	Nordmanin Kirjapaino Oy

KOROTETUT POISTOT VUOSINA 2009 JA 2010

Eduskunta hyväksyi erillislain 17.3.2009 (HE 6/2009), jolla hyväksytään korotetut poistot rakennuksissa ja koneissa. Nyt halutaan kannustaa yrityksiä investoimaan jo tänä tai ensi vuonna lähiaikoina kaavailtuja investointeja.

Rakennukset

Vakiintuneen käytännön mukaan poiston voi tehdä ensimmäisen kerran rakennuksen käyttöönottovuonna. Korotettu poisto voidaan siis tehdä rakennuksen valmistumis- ja käyttöönottoajankohdasta riippuen joko molempina tai vain jälkimmäisenä säännöksessä tarkoitettuna verovuonna. Säännöksen kanssa pitää olla tarkkana, koska jos esim. rakennus otetaan käyttöön vuoden 2010 lopussa, mutta tilikausi päättyy kuitenkin vuoden 2011 puolella, niin korotettua poistoa ei voida tehdä verovuodelta 2011.

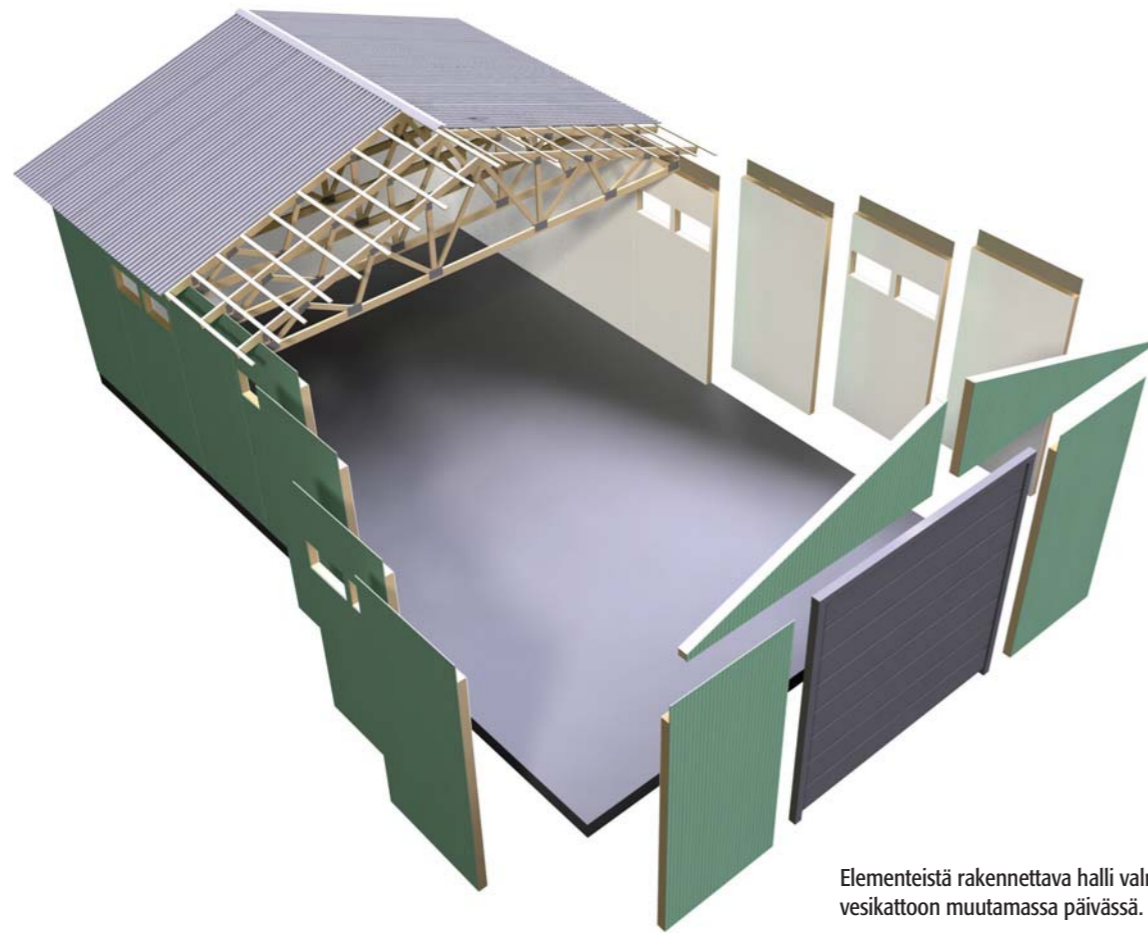
Lakia sovelletaan myös sellaisiin rakennuksiin, joiden tuotannollinen käyttö on alle puolet rakennuksesta. Tällöin korotettu poisto voidaan tehdä siitä osasta rakennusta, joka on tuotannollisessa käytössä. Rakentamisella tarkoitetaan sellaista rakentamista, johan on hankittava rakennuslupa. Edellytyksenä on myös, että rakentaminen on aloitettu 1. tammikuuta 2009 tai sen jälkeen. Huomioitavaa on myös, jos rakentaminen on aloitettu ennen tätä päivämäärää, mutta rakennus valmistuu tai yrityksen tilikausi päättyy vuoden 2009 aikana, niin korotettua poistoa ei ole mahdollista tehdä. Rakentaminen katsotaan aloitetuksi, kun perustustyöt on aloitettu. Tällöin mahdollisia kaivu- tai louhintatöitä ei katsottaisi perustustöiksi. Poistojen tekemistä saadaan jatkaa erillislain soveltamisajan päättymisen jälkeen siten kuin rakennuspoistoista on säädetty elinkeinoverolaissa.

Koneet ja laitteet

Koneista ja laitteista tehtävään korotettuun poistoon on edellytyksenä, että kone tai laite on uusi. Edellytyksenä on myös se, että konetta tai laitetta käytetään tehtaassa tai työpajassa. Tehtaan tai työpajan ei tarvitse olla kuitenkaan uusi, missä konetta tai laitetta käytetään. Koneista tai laitteista muodostuu oma erillinen poistokohteensa. Loppuosa hankintamenosta, jota ei ole vähennetty tämän lain nojalla siirretään vähennettäväksi normaalisti irtaimen käyttöomaisuuden meno- ja jännöksestä.

Syksyisin terveisin
Leena Leppä-Lukkala
KLT

Elementeistä rakennettava halli valmistuu vesikattoon muutamassa päivässä.

Innovatiivista puuelementtirakentamista

Geeniperimä johti aikoinaan Juhani Sjömanin yrittäjäksi. Bensakauppiiaan poika imi isältään opin Urjalassa, Jokioisilla ja sitten Saksankadun Nesteellä Forssassassa. Riippumattomuuden ja vapauden tunne ovat vieneet miestä eteenpäin: ”Yrittäjän arjessa on mielestäni hyvää se, että voi itse asettaa omat tavoitteet.” Tämä asenne on toiminut myös Jokioisilla sijaitsevan FM-Haus Oy:n Mestarihalleja valmistavan yrityksen suunnannäyttäjänä.

FM-Haus syntyhistoria

FM-Haus:in historia alkaa vuoden 1994 joulukuusta, kun rakennusalalla elettiin synkintä aikaa. **Juhani Sjöman** ja **Kari Huotilainen** miettivät, mitä alkaisivat isona tekemään. Vaikka molemmat olivat tuolloin töissä, Juhani rakennesuunnittelutoimistossa **Liimatan Pentillä** ja Kari Humppilan Talotehtaalla, ei tulevaisuus vaikuttanut valoisalta.

Saksat oli juuri tuolloin yhdistetty. Itämeren toisella puolella oli tarjolla runsaasti tukirahaa talojen rakentamiseen ja kaikki suomalaiset talotehtaat pyrkivät kilvan Saksaan. Juhani ja Kari näkivät myös mahdollisuuden orastavalle bisnekselle. Alkuvuonna -95 nuoret miehet

kehittelivät ideaa ja syksyllä suunniteltiin jo ensimmäisiä toimituksia.

- Ehdimme tekemään suunnitelmat kahteen taloprojektiin, kun Saksan pää pysähtyi kuin seinään, muistelee Juhani.

Tuet loppuivat -95 vuoden lopussa ja kaikki suomalaiset talotehtaat palasivat kotiin häntä koipien välissä. Tästä huolimatta miesten projektin ympärille päätettiin perustaa yritys ja koska Saksa oli silloin edelleen suunnitelmissa, kaavailtiin yrityksen nimeksi Finnmaisteria. Yrityksen tuote olisi ollut Finnmaister Haus, eli Suomenmestari-talo. Nimi ei kuitenkaan mennyt läpi Patentti- ja rekisterihallituksessa, koska tuolloin oli olemassa myös laiva nimeltä Finnmaster. Yrityksen nimeksi muodostui lopulta FM-Haus, joka perustettiin 1996.

Tuotanto käyntiin

Kun Saksan pää ei enää auennut, oli jatko-suunnitelmien aika. Luonnollisinta oli talojen teko Suomeen, mutta tuolloin oli jo tiedossa, että osaamista löytyi myös isojen rakennusten toteuttamiseen. Kesällä -96 tehtiin ensimmäinen pieni maatalouden varistorakennus ja -97 isompi halli. Ohessa valmistui joitakin asuinrakennuksia. Tuotantotilat sijaitsivat tuolloin Ypäjällä, **Mattilan Jukalta** vuokralla olleessa konehallissa. Töitä tehtiin pääosin viikonloppuisin tai päivätöiden jälkeen. Vuonna -98 aloitettiin elementtien valmistus ja lanseerat-

tiin tuote.

- Jäin pois Liimatalla 8 vuoden jälkeen ja olin ensimmäinen firmaan päätoimisesti palkattu henkilö, muistelee Juhani.

Konehallituesta vetoapua

Syksyllä -98 Jyväskylän messukeskuksessa järjestettiin KoneKilleri messut. Keväällä Sjöman kävi tiedustelemassa messuosastoa. Kaikki messupaikat oli myyty loppuun, mutta järjestäjät ehdottivat, että FM-Haus rakentaisi pihalle messujen ajaksi yhden hallin. Tästä yritys saisi oman osaston ja järjestäjät myisivät loput osastot.

- Niin hullu ehdotus kuin se olikin, päätettiin tilaisuuteen tarttua ja halli tehtiin, naurahtaa Sjöman.

Juhani oli messuilla keskiviikosta lauantaiahin mainostamassa halleja. Sen seurauksena seuraavan kolmen kuukauden aikana FM-Haus teki yli kolmesataa hallitarjousta ympäri Suomen, joista loppujen lopuksi saatiin kaupan 48. Lisäksi messuille tehty halli myytiin.

Maataloudelle oli tuolloin saatavana konehallitukea, jota myönnettiin ainoastaan puurakenteisille halleille. Näiden valmistajia ei ollut Suomessa montaa tarjolla. Tästä alkoi varsinainen teollinen tuotanto, joka johti lisätyöväen palkkaamiseen. Töissä oli vuonna -98 parhaimmillaan 5 henkilöä omistajien lisäksi.

Mestarihalli-tuote

Hallitilaukset työllistivät yrityksen kahdeksi vuodeksi, jonka jälkeen oli edessä jälleen jatko-suunnitelmat. Tuote itsessään oli hyvä ja pienellä tuotekehityksellä sitä alettiin markkinoida teollisella puolella mm. alan lehdissä. Kun halleja alettiin markkinoida täytyi niille keksiä nimi. Mestarihalli muotoitui Finnmaisterista. Mestarihalli-nimi rekisteröitiin ja se on nykyään tunnetumpi kuin yrityksen oma nimi. Teollisella puolella aloitettiin pienistä halleista, mutta melko pian päästiin tekemään suurempia tuotantotiloja.

- Normaalisti hallit ovat nykyään 300-600 m² ja vaikka isompiakin tehdään, on tämä tällä tekniikalla optimikoko, tietää Sjöman.

Yhtiön suurin kohde on ollut Nurmijärvelle Peb-Lambersson rakennusliikkeen varikolle ja nosturikorjaamolle tehty 1800 m² halli noin 5 vuotta sitten. Jokioisille valmistui viime talvena 1200 m² halli Leipurien tuoteavulle.

Avaimet käteen

Maatalouspuolella perustukset ovat yleensä isäntien valmistamia. Tällöin FM-Haus toimittaa pelkästään tarvikepakettin paikan päälle ja toisinaan halli on myös pystytetty. Teollisuuspuolella toimitettiin alkuun samalla tavalla, mutta nykyään toimituksia suoritetaan myös KVR-urakointina (kokonaisvastuurakentaminen), avaimet käteen -periaatteella ja tarvittaessa suunnitteluineen.

- Tuote oli vielä raakile 2000-luvun alussa ja tuotantotekniikan kehittäminen oikeastaan vasta alkoi, mutta silloin siinä oli jo sellainen oikean liiketoiminnan tuntu, muistelee Sjöman.

Nousut ja laskut

2002-2003 vuodenvaihteessa koettiin yritystoinnassa takapakkia dot.com -kriisin aikaan, kun IT-pörssi-yhtiöiden kurssit romahtivat. Yritykset olivat varovaisia ja investointien teko loppui puoleksitoista vuodeksi melkein kokonaan, vaikka tilanteesta ei koskaan tullutkaan niin paha mitä pelättiin. Yritys selvisi suhteellisen vähin ”vammoin”, vaikka tiukkaa tekikin. 2003 vuoden lopulla alkoi nousu, joka jatkui syksyyn 2008. Uusi lama alkoi tuntua 2007 elokuussa, kun ensimmäistä kertaa kerrottiin amerikkalaisten myymättömistä asunnoista ja lainaongelmista. Ennusteiden huonontuessa yritykset lopettivat investoinnit ja rakentaminen seisahtui. Päivittäistavarakauppojen investoinnit ovat kuitenkin työllistäneet FM-Hausin tähän päivään asti.

- Kesällä kysyntä kasvoi hetkellisesti huomattavasti. Vaikka näistä kyselyistä ei monikaan toteutunut, kertoo se kuitenkin, että yrityksissä jälleen mietittään investointeja. Kaikki hakevut nyt vain sitä oikeaa aikaa aloittaa, toteaa Sjöman.

Uudet tuotantotilat ja muutokset yrityksen sisällä

2003 yritys muutti Ypäjältä Jokioisiin. Päätökseen vaikutti se, että Jokioisten kunta antoi tontin vuokralle ja näin saatiin yrityksen kiinteitä kustannuksia pienemmäksi. Henkilökunta kasvoi kuudesta hengestä kymmeneen oman asennustoiminnan myötä.

Huotilaisen Karin jäätyä pois yrityksen toiminnasta, tuli tilalle **Immosen Mika** uudeksi yhtiökumppaniksi ja tuotantopäälliköksi.

- Käytännössä toimimme niin, että minä hoidan myynnin ja Mika ostot, toteaa Sjöman. Nykyään FM-Hausin palveluksessa on kolmisenkymmentä työntekijää ja tuotantotiloja n. 1500 m².

Konehalleista päivittäistavarakauppihin

Alkuajoista yrityksen tuotteiden määrä on kasvanut, mutta maatalouden rakennukset ovat edelleen tärkeä osa yrityksen toimintaa. FM-Haus on hiljattain tehnyt myös jälleenmyyntisopimuksen Agrimarketin kanssa konehallien myynnistä. Päivittäistavarakaupoille on myös tehty paljon rakennusprojekteja. Toiminta lähti liikkeelle 7 vuotta sitten Hyvinkään Martista, jonne tehtiin pieni Siiväkauppa. SOK:n kanssa yhteistyö on ollut myös hedelmällistä.

- Aluksi suunniteltiin, että kohde vuodessa olisi sopiva tahti päivittäistavarakauppojen osalta. Viime vuonna kohteita oli kuitenkin viisi, joista 2 uudisrakennusta, hymähtää Sjöman.

Mekaanista metsäteollisuutta

FM-Haus on osa suomalaista metsäteollisuutta ja osa mekaanista metsäteollisuutta.

- Perinteisesti suomalainen metsäteollisuus on ollut insinööritouhua, jossa on mietitty muualla keksityn tuotteen tuotekehitystä. Meillä on aina ollut runsaasti suunnitteluosaamista ja pyrimme samaan, missä hirsirakentajat ovat onnistuneet. Luomaan tuote, missä puun jalostusastetta on nostettu. Ei myydä pelkkää lankua, vaan se jalostetaan itse joksikin muuksi. Tämä olisi mielestäni tärkeää koko suomalaiselle puutuoteteollisuudelle, kertoo Sjöman.

Vuosien kokemus

Elementin kokoaminen on helppoa ja sen osaa tehdä jokainen rakentaja. Teollisessa tuotannossa pyritään hiomaan pienetkin yksityiskohdat.

- **Pekka Väyrynen**, joka on ollut meillä konsulttina vuodesta -98 on aina sanonut, että pitää joka päivä tehdä jokin asia vähän paremmin kuin edellisenä päivänä. Näin homma kehittyy jatkuvasti ja tulee pieniä pysyviä parannuksia, sanoo Sjöman.

Oivallinen sijainti

FM-Hausin markkina-alueena pääkaupunkiseutu ja Turku ovat aina olleet tärkeitä. Markkinoita etsitään 150 km:n etäisyydellä Jokioisten tehtaasta. Yritys on optimaalisella paikalla logistiikan kannalta. 150 km:n säteelle mahtuu yli 3 miljoonaa ihmistä. Alueen ulkopuolellekin on ollut toimituksia, esimerkkinä Jyväskylä ja Lappeenranta, joissa rakentaminen on ollut runsasta.

Tavoitteet

Tavoitteiksi Juhani Sjöman luettelee itsensä kehittämisen ja kouluttautumisen enemmän myös myyntipuolelle. Yrityksen kehittämiseksi on vastaan tullut välillä rajoja, jotka sitten on täytynyt ottaa tavoitteeksi ylittää. Liiketoimintasuunnitelmassa on asetettu tavoitteet liikevaihdon ja tuotannon kasvuun. Kasvu ei ole silti itsetarkoitus, on tärkeää tehdä nöyrää työtä ja oppia joka päivästä.

Vapaalla

Vapaa-ajalla Juhani Sjöman rentoutuu juoksemalla. Harrastuksena on jo toistakymmentä vuotta ollut maratonjuoksu.

- Kyllä paras tapa rentoutua on liikunta. Juoksun lisäksi koirien kanssa tulee käveltyä usein, muutaman kerran päivässä. Aika kuluu mukavasti mökillä ja kylälahan rakentaja rentoutuu myös rakentamalla. Kaikkeaa pientä nypläämistä löytyy aina.

Hyvä henkilökunta on yrityksen kantava voima.

Lämmin syystervehdys Hämeen liitosta Sinulle – tämän lehden lukijalle.

Tiesithän, että

Hämeen liiton ehkä tärkein lakisääteinen tehtävä on ”vastata kuntien edusmiehenä maakunnan kehittämistä yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa”.

Liiton toiminnan ohjenuorana on lausahdus ”Liitto toimii siten, että ihmiset voivat tehdä työtä ja asua Hämeessä, Etelä-Suomen suurimpien kaupunkien keskellä”!

Liittohan on kansanvaltaiseen päätöksentekoon nojaava, asiantunteva ja uudistuva palveluorganisaatio, joka mm. kokoaa ja jäsentää maakunnan kehittämisenäkemyksen ja toteutamisvoiman.

Pieni virastomme on organisoitu niin, että meillä on mm. elinkeino- ja ennakkoinnin vastualue sekä elinkeinopäällikön vakanssi. Asiat joita erityisemmin pyrimme edistämään koko maakunnan alueella ovat yritysten toimintaedellytysten parantaminen, verkottumisen edistäminen, kansainvälistäminen ja osaamisen varmistaminen.

Rooliimme kuuluu myös eri ministeriöiden kanssa vuosittain käytävät ”maakunnan talousarvioneuvottelut” eli paljonko saamme valtion rahaa maakunnan kehittämishankkeisiin.

Maakuntien välisessä vertailussa Kanta-Häme on pärjännyt mainiosti. Kuulumme kärki-maakuntien joukkoon. Kärkiasemamme tulee esille myös siinä, että emme saa tänne ”tuki- ja rakennerahoja” siinä määrin kuin maakunnat joiden menestysmittarit näyttävät huonompaa tilannetta kuin omamme.

Kolminapaisuus

Kanta-Häme on kolminapainen maakunta: Forssan seutukunta, Riihimäen seutukunta ja Hämeenlinnan seutukunta. Kolminapaisuus on rikkaus jos osaamme sen oikein hyödyntää. Se tarkoittaa jokaisen seutukunnan vahvuksien tunnistamista ja niiden kehittämistä, erilaisuuden hyväksymistä, tervettä kilpailua, oikeaa verkottumista ja yhdessä tekemistä!

Maakuntien seutuvertailuissa, joissa vertaillaan mm. väestömäärän kehitystä, työllisyyttä, rakentamista, yritysten menestymistä – Riihimäen ja Hämeenlinnan seutukunnat ovat pärjänneet tähän asti Forssan seutukuntaa paremmin. Tästä syystä liitonkin operaatioiden painopisteet on suunnattu Forssan seutukunnalle.

Juuri tänään (16.9.) olen osaltani allekirjoittanut työ- ja elinkeinoministeriöön menevän hakemuksen jonka otsikko on ”Forssan seudun äkillisen rakennemuutosalueaseman jatkaminen”.

Viime maanantaina (14.9.) maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi toimitettavaksi ministeriöön tätä vuotta koskevan jatkorahoitushakemuksen ”Forssan seudun äkillisten rakennemuutosongelmien lievittämiseksi”.

Lounais-Häme on tärkeä

Lounais-Häme – Forssan seutukunta on tärkeä osa Kanta-Hämettä. Jos Forssan seutukunnan kunnat päättäsivät jostain syystä anoa jonkun muun maakunnan liiton jäsenyyttä – Varsinais-Suomen, Uudenmaan tai Pirkanmaan ja jos valtioneuvosto anomuksen hyväksyisi, se

tietäisi Hämeen liiton lakkauttamista. Tätäkin vaihtoehtoa meidän on kuitenkin pystyttävä avoimesti puntaroimaan varsinkin nyt, kun valtion aluehallinto uudistuu ja kuntarakennetta kehitetään.

Väitän, että nykytilanteessa Forssan seutukunta saa parhaat mahdolliset maakunnan liiton palvelut Hämeen liitosta.

Olemme viime vuosina tehneet erittäin tiivistä ja tuloksekasta yhteistyötä Forssan seudun toimijoiden kuten Forssan Seudun Kehittämiskeskuksen, Forssan kaupungin ja seudun kuntien sekä oppilaitosten ja tiettyjen yritysten kanssa. ”Hankeluettelomme” Forssan seudun kehittämiseksi on selvästi pidempi kuin Riihimäen ja Hämeenlinnan seutujen vastaavat! Listallamme on paljon pieniä ja keskuuria hankkeita. Suurista kannattaa tässäkin mainita Helsinki – Forssa – Pori kuljetuskäytävä: VT2 ja rata?, lentokenttähanke, alueellistamishankkeet, Envi Grow Park ja Eleforss.

Olemme liitossa sitoutuneet Forssan seudulla valittujen klusterialojen toimintaedellytysten turvaamiseen sekä verkottumisen edesauttamiseen kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Haluaisimme juurruttaa toimijoihin uutta ajattelua ja asioiden uudella tavalla tekemistä.

Hyvältä näyttää

Viimeisin aluetaloudskatsaus – elokuu 2009 kertoo, että Hämeen TE -keskuksen viidestä seutukunnasta (Heinola, Lahti, Forssa, Riihimäki, Hämeenlinna) Forssan tilanne näyttäisi kaikkien valoisimmalta: toimijat viestittävät, että Forssan seudulla pohja on saavutettu ja nokka on jo nousussa. Muissa seutukunnissa mennään vielä alaspäin!

Olen tullut siihen ajatukseen, että Forssan seutukunnan toimijat toimivat erityisen hyvin ja aktiivisesti silloin, kun on ”romahdettu”. Silloin ei ruikuteta vaan toimitaan! Tavanomaisen tasan menon aikana ruikutusta kuuluu paljon enemmän. Nyt seutukunnan toimijoiden aktiivisuutta on kiitetty valtakunnan päättäjäienkin taholta ja Forssan seudun lamantorjunnan toimenpideohjelma (”Lindvall”) on pyydetty (TEM) hyväksi esimerkiksi muille!

Kaiken edellä kerrotun perusteella rohkenen sanoa, että Forssan seudun Käsityö- ja Teollisuusyhdistyksen toimijoilla ja Hämeen liitolla on edessä hyvät yhteiset vuodet.

Kanta-Häme ei lopu Renkoon! Lounais-Häme on liitolle erityisen tärkeä!

Juhani Honka
maakuntajohtaja

Antin ammattihaave

Forssan Kaupungin teknisen johtajan vakanssi vaihtui kolmisen vuotta sitten, kun Pentti Eskola pääsi ansaitulle eläkkeelle pikäaikaisesta virastaan. Paikalle tuli mies, joka ei pelkää täyttää hänelle annettua tehtävää. Kätevä kävi tutustumassa uuden miehen taustoihin.

Kuka olet?

Olen Antti Heinilä ja olen toiminut Forssan Kaupungin Teknisenä johtajana 3 vuotta. Olen 42-vuotias ja syntynyt Helsingissä. Perheeseeni kuuluu vaimo Kirsi ja molempien edellisistä avioliitoista yhteensä neljä lasta. Sukuni ja vanhempieni juuret ovat vahvasti Forssan ja Tammelan seudulla. Vanhempieni helmoissa saavuini 4-vuotiaana Helsingistä Forssan Järvenpään äidin kotitalolle. Äitini työskenteli laboranttina ja isä Puolimatalla rakennuspiirtäjänä. Isältä olen perinyt kiinnostuksen tekniikkaan, vaikka lapsena ei ollut aikomusta tehdä samanlaisia hommia kuin isä.

Mikä kiinnosti nuorena?

Nuoruuden kiinnostuksen aiheet olivat perinteisiä poikien juttuja. Autot ja moottoripyörät kiinnostivat ja jääkiekkoharrastuksesta opittiin joukkuepelaamisen henkeä jo juniorina. Parikymppisenä kaveripiiriin kautta tuli tavallaan vahingossa lähdeyksi mukaan myös koripallovalmennukseen. Sitäkin tuli 10 vuotta tehtyä.

Koulutus?

Kouluni aloitin Forssassa Heikalla. Sieltä neljän vuoden jälkeen silloiselle Keskurille ja lopulta Linikkalan lukioon. Tampereen Teknilliseen korkeakouluun lähdin lukemaan sähkötekniikkaa, mutta vuoden sisällä siirryin rakennuspuolelle ja siellä yhdyskuntatekniikkaan, joka käsittää mm. tieliikennejärjestelmät sekä viemäri- ja vesihuollon osa-alueet. Valinta vastasi aikalalla nykyiseen tehtäväkuvaani sopivaa suuntautumista.

Mitä teit ennen Teknisen johtajan virkaa?

Valmistumiseni osui ikävästi edellisen laman pahimpaan kurjimukseen, 90-luvun alkupuolelle, mikä vaikutti paljon työelämään sijoittumiseen. Opiskeluaikana tein harjoittelujaksoja Forssan Kaupungille mm. katupuolen asioita hoitavan apulaiskaupungininsinööriin Lepolan Jukan kanssa ja tuurasinkin häntä puoli vuotta. Tuolloin mietin jo vaihtoehtoja, miten oma ura kaupungilla urkenisi, mutta silloin ei ollut realistista odottaa pääsevänsä kaupungille töihin. Ura jatkui yksityiselle puolelle. Kuusi vuotta työskentelin LVI Parmairilla vientipäällikkönä. Pienessä yrityksessä tuli tehtyä monenlaisia hommia. Seppo Niemi ja Markku Kari olivat siellä oppi-isiä, joilta tarttui mukaan varsinkin työporukan yhteisöllisyys. Näissä nykyisissäkin hommissa tulee vielä monesti mieleen Markun sanonta: ”Asiakas ei ole aina oikeassa, mutta asiakas on aina asiakas”. Seuraavaksi siirryin Helkama-Forsteelle, aluksi vientimarkkinoinnin huoltopäälliköksi ja 3-4 vuoden jälkeen vastaamaan koko Helkama-Forsteen jälkimarkkinoinnista. Tuo työ jäi kuitenkin jonkin verran kesken, kun tuli nopea siirtyminen kaupungin leipiin.

Miten päädyit kaupungille töihin?

Lehdestä huomasin, että nyt haettiin Penalle seuraajaa. Silloin ajattelin, että hulluhan olen, jos en alkuperäistä työurasuunnitelmaani lähde hakemaan. Sain homman 2006 elokuussa jolloin siirryin nykyiseen tehtävääni. Sopeutusvaikeuksia ei ollut, vaikka työhön tuli lähdeyksi vähän suinpäin. Kolmen vuoden aikana on oppinut paljon asioita mitkä liittyvät tähän kunnalliselämään ja julkiseen virkaan, miten asioita hyväksytetään ja hoidetaan eteenpäin. Uskon, että ”yrityselämän rokotet” on tuonut minulle erilaisen näkökulman asioihin. Sitä miettiä miten asiat tehtäisiin yrityspuolella ja miten sitä voisi hyödyntää kunnallisella puolella.

Teknisen johtajan vastuut?

Henkilöitä on teknisellä ja ympäristötoimialalla tällä hetkellä noin 65. Teknisen puolen toimialaan kuuluvat maankäytön jalostus, tilapalvelu joka vastaa kaupungin omistamista kiinteistöistä sekä katu- ja viherlaitos, joka katkaa katuverkon ja viheralueiden kunnossapidon ja kehittämisen. Ympäristöpalvelun puolella toimialaan kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja maankäytön suunnittelu, eli kaavoitukseen liittyvät asiat. Tietyllä tavalla teknisen- ja ympäristötoimen piiriin kuuluu myös pelastustoimi, jossa olemme lähinnä käyttäjän tai järjestäjän roolissa ja käytännön asiat hoitaa pelastuslaitos. Nykyään väkimäärä pienenee koko ajan. Esimerkiksi katu- ja viherlaitoksen palveluksessa olevan varikon porukan määrään supistuessa joudutaan samassa suhteessa ostamaan palvelut ulkoa. Tämä on tilanne mihin on ajaututtu, mutta mikä ei oikeastaan ole huono ratkaisu.

Jonkinasteinen omavaraisuus on aina hyvästä, että tietyt asiat pystytään tekemään itse ja helpommin määriteltävissä olevat kilpailutettavat asiat hankitaan ulkoa.

Onko Forssaan yrityksillä kysyntää?

Jonkin verran. Aina yrityksiä syntyy ja myös siirtyy muilta paikkakunnilta. Tällä hetkellä päälimmäisenä varsinkin ympäristöteknologian puolella tapahtuu ja on eniten tulijoita.

Suurimmat saavutuksesi Forssan Kaupungin Teknisenä johtajana?

Koko kaupunkioorganisaation ja teknisen- ja ympäristötoimen yhteisenä aikaansaannoksena päälimmäisenä mielessä on keskustan maankäytön eheytyminen, mikä on nyt selkeästi käynnissä. Kauppakeskuksen rakentuminen pois muuttaneen sahan tilalle ja sen ympäristön asuinrakentaminen. Nyt pyritään täyttämään keskellä olevia tyhjiä paikkoja, ennemmin kun lähdeyksi rönnyilemään muualle. Tiivistämällä yhdyskuntarakennetta saadaan lyhyillä vedoilla ihmisille kunnallistekniikan palvelut. Se on johtolanka mitä on seurattu onnistuneesti.

Missä vaiheessa Forssaan saadaan kasvua ?

Riippuu siitä mitä indigaattoireita halutaan seurata mutta tietyissä asioissa voisi jopa sanoa, että Forssassa ollaan päästy uimaan hie-man vastavirtaan tässä lamassa. Täällä on enemmän suuria rakennushankkeita käynnissä kuin edellisten 15 vuoden aikana. Jos tätä lamaa ei olisi tullut, olisi Forssa todennäköisesti päässyt aika mukavaan vauhtiin. Moni näkee ympäristöalan yhtenä tulevan kasvun kulmakivenä. Uskon vahvasti, että sauraavassa nousussa ollaan mukana eturintamassa tai ainakin sillä paremmalla puolella.

Kuntaliitos?

Jos asiasta tietämätön katsoisi Forssan aluetta taivaalta, luulisi hän varmaan, että tuossahan on yksi kunta. Olisikin hyvä muistaa, että tämä entinen Lounais-Häme on niin tiivis, että paljon asioita pystyisi tekemään paremmin jos oltaisiin yksi kunta. Teknisellä toimialalla emme kuitenkaan jää odottelemaan mitä tulee tapahtumaan. Meillä on erittäin hyvä käytännön yhteistyö kaikkien seudun kuntien teknisten toimien kanssa ja rajat ylittävissä asioissa pyrimme yhdessä tekemään järkevimmit ja parhaimmat ratkaisut. Ehkä jonain päivänä sitten todetaan, että se on enää pelkkä muodollisuus, että ollaanko sitä yksi kunta vai useampia.

Miten tekninen johtaja rentoutuu?

Pelaan sählyä kerran pari viikossa. Jotkut kutsuvat sitä salibandyksi, mutta minä pelaan ainakin sählyä. Jonkin verran tulee matkusteltua ja kesäisin huristeltua moottoripyörällä.

Haastava instrumentti kynäruisku pysyy Pertti Salon käsissä vakaana.

Pertti Salo, mies maskien takaa

Osaaminen, ammattitaito ja business-idea saattavat syntyä äkkiä ja välillä sattumankin kautta. Sen on omalta osaltaan todistanut forssalainen Pertti Salo, jonka harrastus vei yrittäjäksi.

Mies maskin takaa

Pertti Salon ammattitaitoa arvostetaan tietoisesti piireissä korkealle. Hänen työnsä on luoda persoonallista taidetta ihmisille mitä erilaisempiin kohteisiin. Parhaiten hänen työnsä jäljet näkyvät SM-sarjan jääkiekkomaalivahtien maskeissa, mutta monissa muissakin urheilulajeissa, kuten moottoriurheilussa ja raveissa, voi nähdä hänen kätensä jäljen. Luovuuteen on omalta osaltaan vaikuttanut myös suvun perintö.

- Isä on ollut hyvä piirtämään. Olen nähnyt joi-tain hänen armeija-aikaisia piirustuksia. Äidin isän sisko on myös todella lahjakas Ateneumin käynyt piirtäjä ja maalari, toteaa Salo.

Kännykän kuorista se alkoi

Salon työura alkoi, kuten monella muullakin forssalaisella, Finlaysonilta. Kauppaopiston

markkinointimerkonomin mieli kuitenkin ha-laji toisaalle. Serifors Oy:ltä löytyi työtä luovalle tekijälle vuonna -90. Silkkipainajana kului 6 vuotta **Arto Heinon** johdossa. Salon oma yrit-täminen alkoiin yllättäen siitä, kun kännykät alkoivat yleistymään vuonna -95. Puhelimet olivat tuolloin vielä rahanarvoista tavaraa.

- Kuulin jostain, että joku niitä on maalannut ja kun oman kännykän sai niin sitä täytyi testata, muistelee Salo.

Pertti aloitti ensimmäisten joukossa kännykän kuorien maalaamisen, mikä herätti positiivista kiinnostusta. Pertti Salon vaimon sisko oli tuolloin Turussa puhelinliikkeessä töissä. Liik-keessä oivallettiin yksilöllisten puhelinkuo-rien tarve ja tämä johti tilauksiin. Paikalliset myyjät, kuten Lehtovirta ja Telepiste, välittivät myös Salon maalamia puhelimen kuoria. Tu-rusta toivottiin kuitenkin nopeasti, että Pertti Salo perustaisi toiminimen helpottaakseen yri-tyksen laskutusta.

- Siitä se sitten alkoi ja tein päätöksen lopet-taa Seriforsilla. Arto ei ollut iloinen lähdöstä, mutta kuukauden irtisanomisajan aikana eh-din opettamaan tilaleni uuden silkkipainajan Seriforssiin, muistelee Salo. Kännykän kuori-maalaukset olivat alkuaikoina yksinkertaisia silhouetteja auringonlaskusta, susista jne. Yrit-

täjä halusi kuitenkin tehdä monimutkaisempia kuvia. Tarjonnan lisääntyessä alalla tuli tilauk-sistakin vaativampia.

Kännyköistä maalivahdin maskeihin

Vuosi -98 oli kysynnän huippuaikaa kännykän kuorilla. Kysynnän hiipuminen alkoi vuositu-hannen vaihteessa. Yrittäjän täytyi alkaa miet-tiä suuntautumista johonkin muuhun. Tällöin tulivat ensimmäiset kypärät maalattaviksi. Ensimmäisten joukossa ennättivät Forssasta karting-kuljettajat. Työt puhuivat puolestaan ja kysyntä kasvoi.

- **Järvisen Jounin** kautta tuli kontakti Raisi-oon, **Ojasen Kariin** Suomen Pelivarusteeseen, missä tehtiin maalivahdin maskeja. Karille aloin sitten alihankkijana maalaamaan maske-ja ja sitä kautta pääsin SM-Liigaan, muistelee Salo. Virallinen sertifikaatti tehdasmaalariksi lisäsi Pertin töitä ja se oli myös laadun tae. Tit-teli avasi ovet muihinkin SM-liigajoukkueisiin. Maskeja syntyi mm. Porin Ässille, TPS:lle, Es-poon Bluesille, Lahden Pelikansille, Kärpille sekä yksittäisille maalivahdeille eri jääkiekko-joukkueisiin. Tsekkiläinen maalivahti **Alek-sander Salak** pelasi MM-kisat Salon maala-malla maskilla.

Ravikypärät

Salolle uusia asiakkaita syntyi myös ra-vipuolelle, kun **Antti Koivu** toi asiakkaaksi **Wahlstenin** veljekset. Ravikypärien maalaaminen on Salolle todella iso työllistäjä. Kypäriä menee myös rajojen ulkopuolelle mm. Nor-jaan, Tanskaan ja Ruotsiin. Kysyntä on kasva-nut ravipuolella ja tänä päivänä ravikypärien valmistajat ottavat yhteyttä, kun yksilöllisiä kypäriä tarvitaan. Ravimaailmassa kypäriä saa maalata koko vuoden, eikä jääkiekon ja kartin-gin kaltaista kausivaihtelua synny.

Työmenetelmät

Päätökaluna käytetään kynäruiskua ja pens-seleitä, joilla tehdään pienempiä yksityiskoh-tia. Ruiskut eivät olleet Salolle entuudestaan tuttuja, vaan niiden käyttämiseen harjaantui kännykän kuoria tehdessä.

- Kynäruisku on haastava instrumentti, sillä se poikkeaa kynistä ja siveltimistä sillä, että se ei ole kiinni maalattavassa pinnassa. Etäisyydet ja kulmat vaikuttavat työn jälkeen, tietää Salo. Alussa yrittäjä käytti halpoja ruiskuja, mitkä saattoivat pilata työn. Tämän päivän laatua ei synny ilman kunnollisia välineitä. Kunnollisen kynäruiskun hinta vaihtelee noin 400-500 eu-ron välillä.

Ennen maalausta pitää maalattavat kappaleet, esim. jääkiekkomaski, purkaa. Aikaa yhden maskin tekemiseen menee työn vaativuudesta riippuen 2-3 päivää. Työ viimeistellään pölyt-tömässä lakkaustilassa.

- Minulla on tavallaan pienikokoinen auto-maalaaamon uunin tapainen tila, missä on kes-kitetty imu. Sitten on erillinen tila kuivatuk-seen jossa on infralämmittimet, kertoo Salo.

Erikoisia töitä

Muutamia kuorma-autoja ja autoja on Salo uransa aikana maalannut, mutta yleensä niiden tekemiseen tarvitaan automaalamojen tilat. Keilahallien hohtovärimaalaukset onnistuvat myös Pertti Salolta. Kitarat ja tietokoneen kuoret ovat nekin miehelle tuttuja.

- Tuntuu välillä, että ihmiset itse keksivät aina uusia kohteita. Hauskin on ollut varmaan wc-pytyn kansi, johon pyydettiin Iron Maiden-teema. Istuinosaan maalasin kolmiulotteiset hain hampaat, naurahtaa Salo.

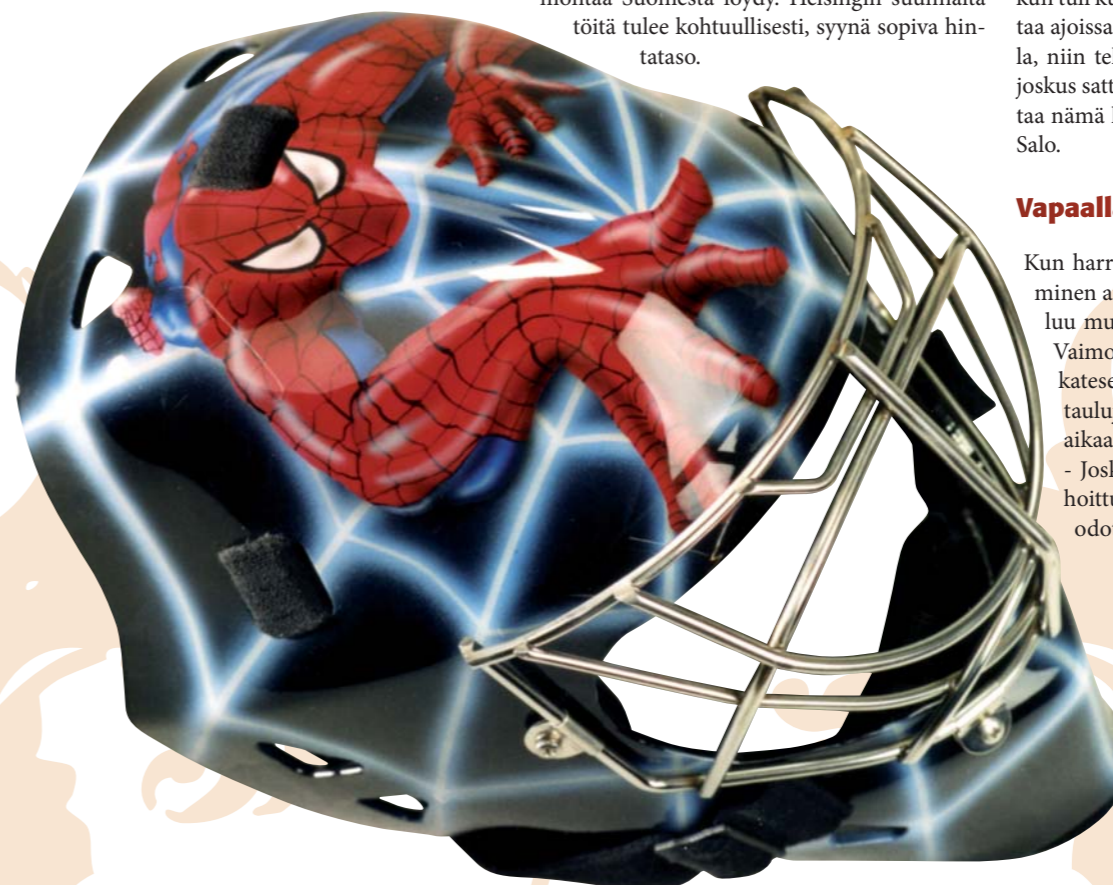
Puskaradio

Pertti Salo ei ole ropojaan juurikaan markki-nointiin käyttänyt. Tärkein markkinointikana-va on työnjälki, mikä tuo puskaradion kautta uusia asiakkaita. Yrittäjän paras kannustin on asiakkailta tullut kiitos. Pahimpina asiakkai-na Salo pitää niitä, joilta ei tule minkäänlais-ta palautetta. Yleensä yrittäjä on tyytyväinen omaan työhön, mutta välillä tulee tapauksia, kun omassa päässä oleva visio ei täydellisesti toteudu. Työtä pitää osata myös katsoa, milloin se on valmis.

- Jos sitä alkaa liikaa lisäämään, niin voi pilata koko homman, muistuttaa Salo. Yleensä val-miin työn jättäminen tunniksi pariiksi ennen jatkamista avaa silmät uudelleen.

Kilpailijat

Muutamia kynämaalareita löytyy myös lä-hiseudulta. Tampereella vaikuttaa ehkä tun-netuin Uffe Design, jonka käsialaa ovat mm. Rääkkösen kypärät. Yleensä alalla olevat te-kevät töitä harrastuspohjaisesti. Pertti Salon kaltaisia täysipäiväisiä kynäruiskutaitelijoita ei montaa Suomesta löydy. Helsingin suunnalta töitä tulee kohtuullisesti, synnä sopiva hin-tataso.

Yksilöllinen maski kertoo kantajastaan.

Vaimolle lahjaksi maalattu Andy ja Pertti.

- Itse olen yrittänyt aina pitää hinnat kohtuulli-sina, kertoo Salo.

Käsityön arvostus ja yrittäjyys

Salon asiakkaille on hyvin tärkeää että käsi-työn leima näkyy. Miehen signeeraus löytyy aina töistä. Yrittäjyydessä Pertti Salo arvostaa vapautta vaikka alussa meni sen oppimiseen aikaa.

- Sitä ei edes tajunnut, että oma talon kellariin tullessa olikin työpaikalla. Alussa sitä tuli tarkasti aloitettua työt aina kahdeksalta aamulla. Päivällä jos kävi asioilla oli huono omatunto kun tuli kuluttettua työaikaa. Nykyään sitä jous-taa ajoissa ja jos aloittelee myöhemmin aamul-la, niin tekee sitten pidempään iltaan. Vaikka joskus sattuu huonoja työpäiviä, päätöstä aloit-taa nämä hommat en ole ikinä katunut, toteaa Salo.

Vapaalla

Kun harrastuksesta tulee työ, niin ei se teke-minen aina ole mukavaa. Harrastuksiin kuu-luu musiikin tekeminen ja squashin peluu. Vaimon kanssa aika kuluu myös elokuvia katesellessä. Taiteilija on pohtinut myös taulujen maalaamista, jos olisi enemmän aikaa.

- Joskus toivoisi että tämä hektisyys rau-hoittuisi ja ihmisillä olisi enemmän aikaa odottaa, toteaa Salo.

toimintaa

Taantuman kohdatessa

Yrittäjätapahtuma 13.3.2009

Forssan Seudun Käsityö- ja Teollisuusyhdistys oli järjestämässä yhdessä yrityskeskuk- sen ja paikallisten yrittäjäjärjestöjen kanssa tilaisuutta. Tilaisuus oli kävijämäärältään menestys. Juontajana toimi Kauppalehden taloustoimittaja Jussi Kärki. Pääesiintyjänä tilaisuuteen saapui valtiovarainministeri Jyrki Katainen. Yrittäjien näkökulman tilaisuuteen toi Timo Pekka.

Tutustuminen Porin Prikaatiin 8.5.2009

Yhdistys pääsi tutustumaan Porin Prikaatin toimintaan sekä Suomen kansainvälisten valmiusjoukkojen tiloihin ja toimintaan.

Helsingin Käsityö- ja Teollisuusyhdistyksen vierailu Forssaan 15.8. 2009

Helsingiläiset kävivät vierailulla Forssassa. Ohjelmaa helsinkiläisille oli mm. tutustuminen Suomen Uusioainekseen Jari Pennasen johdolla, Forssan Kaupungin historian esitteli Pertti Munck. Europan vanhimmassa elokuvateatterissa oli mykkäelokuvaesitys. Kahvit tarjottiin yhdistyksen puolesta Antin Konditoriaassa. Helsinkiläisten matka Forssassa päättyi Lounais-Hämeen Pirtin ruokailuun. Muistoksi vierailusta helsinkiläisten pj. Ilkka Tuominen luovutti Helsingin yhdistyksen standaanin Forssan hallituksen jäsenille.

Yhdistyksen kevätkokous 27.3.2009

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin Forssan Klubilla. Kokouksessa käytiin läpi sääntö- määräiset asiat. Alpo Suhonen oli paikalla esitelmöimässä johtamisesta/yritysjohtami- sesta. Yrittäjäopiston toiminnasta kävi ker- tomassa Maria Elina Taipale.

Työsuojelupäivä 15.4.2009

Työsuojelupäivä pidettiin Hotelli Pumpu- liEnkelissä. Vieraina työsuojelutarkastaja Jari Niemi, Securitaksesta Mika Nouko, Turva-Innosta Asko Mustonen ja Suomen Tietoturva Oy:stä Marko Jalonen

Teatterimatka Peacockiin 23.5.2009

Yhdistyksen väki kävi perinteisellä Pea- cockin kevätretkellä. Kivat piipussa voi- vata kahdella sanalla: Ei Huono!

Kyläsepän teatteria 26.7.2009

Yhdistyksen väki kävi katsomassa Kylä- sepän uusimman musiikinäytelmän ”Viisas- ten miesten kylä”.

Tutustuminen Laitilan virvoitusjuomatehtaalle 6.10.2009

Yhdistys vieraili Laitilan virvoitusjuoma- tehtaalle. Yhtiön alkuun ja historiaan jäse- nistön johdatti toimitusjohtaja Rami Aarik- ka. Tarjoiltu esitys oli jäsenistön palautteen mukaan ensiluokkainen. Laitilan Kukko sai uusia ystäviä.

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Täydennä osaamistasi!

Hämeen ammattikorkeakoulu on monipuolinen nuorten ja aikuisten kouluttaja seutukunnalla.

HAMK Forssa
Wahreninkatu 11, 30100 Forssa
www.hamk.fi
Puh. (03) 6461

Muistot ovat ikuisia... Tehdään niitä yhdessä!

Hotelli PumpuliEnkelissä järjestät vaivattomasti juhlan kuin juhlan jopa 160 henkilölle toiveidesi mukaisesti! Saman katon alta saat myös majoituksen vieraillesi.

HOTELLI
PUMPULIENKELI

Hämeentie 7
30100 Forssa
puh. 040 4848 111
www.pumpulienkeli.fi

Hyvä paikka katsastaa.

Palvelemme joustavasti ja monipuolisesti kaikissa ajoneuvojen katsastus-, rekisteröinti- ja vakuutusasioissa. Määräaikaikatsastukset myös ilman ajanvarausta.

Katsastus

Yhteystiedot ja ajanvaraus
Forssa
Viksbergintie 6, p. 075 323 2890
ma -pe 8-16 kk:n viim. la 9-13
Forssa-Keidas
Autokeidas, p. 075 323 2900
ma -pe 9-17, sulj. klo 13-13.45
www.a-katsastus.fi

Reilumpi Meininki

it-admina
tietotekniikan asiantuntijayhtiö

Kauppakatu 18, 30100 Forssa
045 139 1489 Tero Nurmi
050 542 3234 Toni Kallionpää
050 360 9034 Kalle Mylläinen

wanha konttori

Saunan ja puitilojen vuokraus
erilaisiin tilaisuuksiin 045 139 1489

FORSSAN SEUDUN KEHITTÄMISKESKUS OY

Mietkö yrityksen suunnittelemista, aloittamista tai haluatko parantaa toimivan yrityksen toimintaedellytyksiä? Forssan Seudun Kehittämiskeskus on juuri sinua varten, ota yhteyttä!

Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy
Koulukatu 13, 30100 Forssa
Puh. (03) 4240 4720, fax (03) 4240 4740
www.fskk.fi | www.forssaregion.fi

Tervetuloa vakuuttamisen erikoisliikkeeseen!

Palvelemme sinua osoitteessa
Torikatu 6, 30100 Forssa

Yritysvakuutukset

Kimmo Aalto
puh. 010 503 2565

Kotitalousvakuutukset

Kaija Haavisto
puh. 010 503 2563

Riitta Kinnunen
puh. 010 503 2564

Vakuuttamisen erikoisliike

Tapahtuu

Vuosikokous/pikkujoulut 27.11.

IT-Adminan pubissa. Kokouksen lisäksi ruokailu, ohjelmaa ja saunomista. Hinta-arvio alle 20 €/hlö. Ilmoittautumiset Pia Oksalle, info@fsktry.fi tai puhelimitse 050 313 8987 23.11.2009 mennessä.

Tutustuminen biokaasulaitokseen

Tammikuussa yhdistyksen jäsenistö on kutsuttu Envor Group Oy:n biokaasulaitokseen. Ajankohdasta tiedotetaan erikseen jäsenistölle.

Teatterimatka Tampereelle 6.2.2010

Tampereen Teatterissa esitettävään **Eläkepommi** -nimiseen musikaaliin. Esityksen jälkeen jäsenistö pääsee Ahti Jokisen seurassa tutustumaan teatterin kullisiin taakse teatterin toimintaan. ”Eläkepommi on hauska musikaali, jossa kaikki näyttää olevan absurdiä ja liioiteltua. Musikaali voi ajatteluttaa perusteellisemmin kuin vakavasti asioihin porautuva dialoginäytelmä”. Ilmoittautumiset 4.1.2010 mennessä: info@fsktry.fi tai gsm 050 313 8987 / Pia Oksa. Lähtö tilausajolaiturista klo 11.00.

Retki Islantiin 26.-29.3.2010

Yhdistys on järjestämässä retkeä Islantiin. Reykjavikin Käsityö- ja Teollisuusyhdistyksen yritystoimintaan käydään tutustumassa, sekä Islannin luonnonnähtävyyksiin mm. kultaiseen kolmioon, siniseen laguuniin ja Dettifoss -putouksiin. Matkan hinnasta ja tarkemmasta ohjelmasta tiedotetaan erikseen.

FOXY - JA YRITYKSESI ON VERKOSSA.

Mainostoimisto Synergia
puh. 03 422 0050

Käsityöläiskatu 38
30420 Forssa

www.synergiafoxy.fi
www.mainossynergia.com

Kumppanit, logistiikka, palvelut - olkaa hyvä

Forssassa hyvät yhteydet tarkoittavat hyvien liikenneyhteyksien lisäksi myös hyviä bisnesyhteyksiä ja hyvää tukiverkosta. Forssassa ja sen lähikunnissa on useita osaa- miskaikkaita sekä tutkimus- ja koulutuslaitoksia. Forssa on siis myös uusien innovaatioiden koti.

Forssan kaupunki takaa hyvät yrittämisen mahdollisuudet. Yritys-, tehdas-, ja liiketontteja löytyy muutamasta tuhannesta neliöstä hehtaareihin – tarpeen mukaan ja joustavasti. Yritysten työntekijöille Forssa tarjoaa kattavat palvelut ja hyvän tonttitarjonnan omakotiasumiseen.

Tervetuloa yrittämään ja menestymään Forssaan!

Forssan kaupunki, Turuntie 18, 30100 Forssa | puh. (03) 41 411
www.forssa.fi

EDISTÄMME SEUTUKUNNAN KEHITYSTÄ

Meille FSP:ssä on tärkeää **koko seutukunnan menestys**. Haluamme tehdä Forssan seudusta houkuttelevan paikan asua ja yrittää, myös taajaman ulkopuolella. Rakennamme parhaillaan valokaapelipohjaista verkkoa, joka mahdollistaa joustavan etätöiden ja maaseutuyrittämisen vaativat tieto- ja valvontaverkot.

Tavoitteemme on tarjota alueemme asukkaille maailmanluokan sisältöpalvelut internetin kautta paikallista asiakastukea unohtamatta. Sähköisestä lähikaupasta voitte valita haluamanne palvelut juuri silloin kun niitä tarvitsette.

Rehtipiste

Myymäla (03) 412 1222
Puistolinna FORSSA
Avoimna: ma-pe 10.00-17.30

FSP

Paras yhdistää maailman kotiin.